

Załącznik do uchwały nr 1265/20
Zarządu Województwa
Zachodniopomorskiego
z dnia 15 września 2020 r.

Adresat
**Przedsiębiorstwo
Produkcyjno Handlowo
Usługowe Grand – Fotovoltaika
Sp. z o.o.**
ul. D.
(...)S.

Sygnatura
WWRPO.VIII.3162.20.2020.ASz

DECYZJA

Nr WWRPO/2014-2020/17/W/2020 podjęta w dniu 15 września 2020 r. przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego
w osobach:

Olgiard Geblewicz - Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Olgiard Kustos - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Tomasz Sobieraj - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Stanisław Wziątek - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego,
Anna Bańkowska - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.

Na podstawie art. 9 ust 1 pkt 2, art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. a) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2020 r., poz. 818 z późn. zm.), art. 207 ust. 1 pkt 2, ust 2a i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 i art. 46 ust. 2 a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 512 z późn. zm.)

orzeka:

zwrot od Beneficjenta – Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego Grand – Fotovoltaika Sp. z o.o., środków otrzymanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00, zawartej w Szczecinie w dniu 25 lipca 2018 r. na realizację projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w Sianowie” w kwocie 593 076,14 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt trzy tysiące siedemdziesiąt sześć złotych 14/100) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 11 lutego 2019 r. (data przekazania środków) do dnia dokonania całkowitej zapłaty należności głównej, na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego, tj. Zarządu Województwa nr 70 1020 4795 0000 9002 0300 8372, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o zwrocie.

Uzasadnienie

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego na mocy art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. 2018 r. poz. 1431 t.j. ze zm., dalej: ustawa wdrożeniowa) pełni funkcję instytucji zarządzającej, do zadań której należy, m.in. prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów – w przypadku krajowego albo regionalnego programu operacyjnego; nakładanie korekt finansowych; odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 t.j. ze zm., dalej: ufp) albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ufp.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe Grand – Fotovoltaika Sp. z o.o. (dalej: Beneficjent lub Spółka) uzyskało dofinansowanie na realizację projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w Sianowie” w wyniku rozstrzygnięcia konkursu nr RPZP.02.10.00-IP.01-32-K02/17, ogłoszonego w dniu 30 grudnia 2016 r. przez Instytucję Pośredniczącą Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 (dalej: Instytucja Pośrednicząca RPO WZ), której funkcję pełnił Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Jeszcze przed podpisaniem umowy z Beneficjentem, rozwiązaniu uległo porozumienie z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie powierzenia Instytucji Pośredniczącej RPO WZ zadań związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 (dalej: RPO WZ), mocą którego Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, który pełni funkcję IZ RPO WZ powierzył Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zadania Instytucji Pośredniczącej RPO WZ. Tym samym w dniu 25 lipca 2018 r. między Beneficjentem a IZ RPO WZ została zawarta umowa o dofinansowanie nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00 na realizację projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w Sianowie”. Oś Priorytetowa 2 „Gospodarka niskoemisyjna”, Działanie 2.10 „Zwiększenie wykorzystania źródeł odnawialnych”. Dodatkowo pomiędzy Beneficjentem a IZ RPO WZ został zawarty aneks do umowy o dofinansowanie nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-01 z dnia 25 lipca 2018 r.

W ramach przedmiotowej umowy nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00 określone zostały szczegółowe zasady dofinansowania projektu oraz prawa i obowiązki Beneficjenta z tym związane. IZ RPO WZ, zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie, zobowiązała się do dofinansowania części wydatków kwalifikowalnych poniesionych na realizację projektu na podstawie zweryfikowanego przez IZ RPO WZ poprawnego wniosku o płatność. Natomiast Beneficjent na mocy § 4 ust. 3 umowy o dofinansowanie zobowiązał się do realizacji projektu na podstawie wniosku o dofinansowanie, zgodnie z właściwymi przepisami prawa m.in. unijnego oraz polskiego, z zachowaniem zasad o których mowa w wytycznych, jak też z uwzględnieniem postanowień regulaminu naboru projektów do działania, na podstawie którego projekt został wybrany do dofinansowania, w tym w szczególności zobowiązał się do:

- 1) osiągnięcia wskaźników produktu oraz rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie,
- 2) realizacji Projektu w oparciu o harmonogram, stanowiący element wniosku o dofinansowanie,
- 3) zapewnienie realizacji Projektu przez personel projektu posiadający kwalifikacje określone we wniosku o dofinansowanie,
- 4) zachowanie trwałości Projektu oraz rezultatów.

Jednocześnie na podstawie § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie, na warunkach w niej określonych IZ przyznała Beneficjentowi dofinansowanie na realizację projektu w kwocie wskazanej w ust. 4. Dofinansowanie przeznaczone zostało, zgodnie z postanowieniami umowy, o dofinansowanie na pokrycie wydatków kwalifikowanych ponoszonych przez Beneficjenta i Partnerów (w przypadku projektu partnerskiego) w związku z realizacją Projektu (§ 2 ust. 3 umowy o dofinansowanie).

Ponadto Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu w pełnym zakresie wskazanym we wniosku o dofinansowanie i terminach w nim określonych. Okresy i terminy realizacji projektu oraz okres kwalifikowalności wydatków są zgodne z okresem i terminami wskazanymi we wniosku o dofinansowanie (§ 3 ust.1 umowy o dofinansowanie). Za zgodą IZ RPO WZ okres i terminy mogą ulec zmianie, która nie skutkuje koniecznością zawarcia aneksu do umowy (§ 3 ust. 2 umowy o dofinansowanie).

W regulaminie konkursu nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00 (dalej: regulamin konkursu), w rozdziale 1.5 „Przedmiot konkursu i warunki dostępu”, punkt 20 wskazano, iż zakończenie realizacji projektu nie może nastąpić później niż w dniu 30 czerwca 2019 r. Beneficjent trzykrotnie wnioskował o wyrażenie zgody na wydłużenie terminu realizacji projektu, który pierwotnie został wskazany na dzień 1 marca 2019 r. IZ RPO WZ dwukrotnie wyraziła na wniosek Beneficjenta zgodę na przesunięcie terminu zakończenia realizacji projektu. Pierwszy raz termin wydłużono do dnia 30 czerwca 2019 r., a ostatecznie Beneficjent miał za zgodą IZ RPO WZ zrealizować projekt do dnia 30 września 2019 r. (ponad termin wynikający z regulaminu). Tym samym Beneficjent w punkcie A.1.1 w ostatecznej wersji wniosku o dofinansowanie zaplanował, że rozpoczęcie realizacji projektu nastąpi 1 lutego 2017 r., rozpoczęcie prac w projekcie nastąpi dnia 2 października 2018 r., a zakończenie realizacji projektu do dnia 30 września 2019 r.

Trzeci wniosek o wyrażenie zgody na wydłużenie terminu realizacji umowy nie został przez IZ RPO WZ uwzględniony, co skutkowało podjęciem przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego uchwały nr 1955/2019 z dnia 12 listopada 2019 r. o niewyrażeniu zgody na kolejne wydłużenie terminu realizacji projektu, tj. do dnia 29 lutego 2020 r.

Zgodnie z § 9 ust. 1 umowy o dofinansowanie Beneficjentowi może zostać przekazane dofinansowanie w formie zaliczki, natomiast Beneficjent jest zobowiązany złożyć do IZ RPO WZ wniosek rozliczający zaliczkę w terminie do 90 dni od dnia przekazania środków na rachunek bankowy Beneficjenta (§ 9 ust. 2 umowy o dofinansowanie). Beneficjent nie dokonał prawidłowego rozliczenia środków otrzymanej w dniu 11 lutego 2019 r. zaliczki w kwocie 593 076,14 zł (termin rozliczenia minął w dniu 12 maja 2019 r.)

W dniu 22 listopada 2019 r. Beneficjent został poinformowany, że zgodnie z § 7 ust. 3 umowy o dofinansowanie ma obowiązek złożyć wniosek o płatność końcową w terminie do 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia realizacji projektu określonego na dzień 30 września 2019 r. Wniosek o płatność nie został złożony we wskazanym terminie, w związku z czym, IZ RPO WZ ponownie wezwała do złożenia wniosku o płatność końcową. W odpowiedzi Beneficjent przedstawił wyjaśnienia w piśmie z dnia 6 grudnia 2019 r., załączając m.in. noty korygujące do nieprawidłowo wystawionych wcześniej faktur. Nie złożył jednak wniosku o płatność końcową. W dniu 22 stycznia 2020 r. Spółka złożyła dwa wnioski o płatność:

- 1) wniosek o płatność nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-003-01, za okres od dnia 10 maja 2019 r. do dnia 30 września 2019 r., z którego wynikało, iż projekt nie został zrealizowany;
- 2) wniosek o płatność nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-004-01, za okres od dnia 1 sierpnia 2019 r. do dnia 30 września 2019 r., oznaczony jako wniosek sprawozdawczy i rozliczający zaliczkę, z którego wynikało, iż projekt nie został zrealizowany.

Pismem z dnia 22 stycznia 2020 r. Beneficjent został zobowiązany do przedstawienia dokumentów niezbędnych do oceny wniosków o płatność, m.in. protokołu końcowego odbioru robót, dokumentu OT, protokołu przyłączenia do sieci energetycznej. Beneficjent nie przedstawił żadnych wyjaśnień, a także nie dostarczył IZ RPO WZ wymaganych dokumentów. Następnie w piśmie z dnia 2 marca 2020 r. Spółka wskazała, że z uwagi na trudności finansowe sygnalizowane wcześniej, nie jest w stanie zrealizować przedsięwzięcia w sposób zamierzony.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz zgromadzoną w sprawie dokumentację, IZ RPO WZ ustaliła, że Beneficjent składał wnioski o płatność niezgodnie z harmonogramem płatności, nie dokonał prawidłowego rozliczenia zaliczki, nie złożył wymaganych umową dokumentów koniecznych przy rozliczeniu inwestycji oraz że zaprzestał realizacji projektu.

Zgodnie z § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie, IZ RPO WZ może rozwiązać umowę w trybie natychmiastowym w przypadku, gdy Beneficjent nie realizuje projektu zgodnie z harmonogramem stanowiącym element wniosku o dofinansowanie, zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w

sposób niezgodny z Umową lub nie przestrzega postanowień Umowy w okresie jej obowiązywania (pkt 5), Beneficjent nie przedkłada zgodnie z umową wniosków o płatność (pkt 8). Dodatkowo Beneficjent w piśmie z dnia 2 marca 2020 r. sam przyznał, że „nie jest w stanie zrealizować zamówienia w sposób zamierzony”, oraz że „jest świadomy, iż w związku z planami przeniesienia własności nieruchomości wraz z rozpoczętą inwestycją na inny podmiot, będzie zobligowany do zwrotu otrzymanych dotacji”. Nadto treść wyjaśnień Beneficjenta, złożonych w przedmiotowym piśmie, potwierdza fakt niezrealizowania projektu, a tym samym wystąpienia przesłanek rozwiązania umowy o dofinansowanie.

Biorąc pod uwagę powyższe, IZ RPO WZ stwierdziła zasadność rozwiązania umowy o dofinansowanie nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00 zawartej w dniu 25 lipca 2018 r. na realizację projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w Sianowie” z Beneficjentem Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe Grand – Fotowoltaika Sp. z o.o. Tym samym uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 513/2020 z dnia 8 kwietnia 2020 r. rozwiązano przedmiotową umowę o dofinansowanie.

IZ RPO WZ stwierdziła wystąpienie w projekcie nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 36 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z dnia 20 grudnia 2013 r. ze zm., dalej: Rozporządzenie nr 1303/2013), zgodnie z którym są to „(...) każde naruszenia prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”. Wspomniane nieprawidłowości polegały na: realizowaniu projektu przez Beneficjenta niezgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, z umową oraz regulaminem konkursu, co wiąże się z nieosiągnięciem przez Beneficjenta zamierzonego celu projektu. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, wystąpienie nieprawidłowości indywidualnej, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań zmierzających do odzyskania dofinansowania. Tym samym IZ RPO WZ na mocy art. 207 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 t. j. z późn. zm., dalej: ufp) pismem z dnia 18 marca 2020 r. (doręczonym w dniu 24 marca 2020 r.) wezwała Beneficjenta do zwrotu środków nieprawidłowo wykorzystanych w wysokości 593 076,14 zł wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych. Następnie po bezskutecznym upływie 14 – dniowego terminu na zwrot ww. środków wraz z odsetkami, z dniem 20 kwietnia 2020 r. wszczęto wobec Beneficjenta postępowanie administracyjne.

Jednocześnie w piśmie z dnia 29 kwietnia 2020 r. IZ RPO WZ poinformowała Beneficjenta, iż wobec wejścia w życie ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 694, dalej: Ustawa COVID-19), na mocy art. 19 ww. ustawy:

- 1) terminy określone w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, t.j. z późn. zm., dalej: kpa) na załatwienie sprawy ulegają przedłużeniu o 3 miesiące;
- 2) przepisów art. 36-38 kpa (dotyczących m.in. obowiązku organu po upływie terminu załatwienia sprawy administracyjnej, a także ponaglenia) nie stosuje się.

Wskazano Stronie, iż w oparciu o art. 20 ust. 1-2 Ustawy COVID-19, w przypadku, o którym mowa w art. 19, istnieje możliwość zawieszenia postępowania na uzasadniony wniosek Strony, jednak nie dłużej niż na 180 dni, przy czym za okres od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania do dnia doręczenia postanowienia o podjęciu zawieszzonego postępowania nie nalicza się odsetek. Ponadto wskazano, iż zgodnie z art. 15z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 poz. 374 dalej:

Specustawa) w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach administracyjnych nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. Nadto IZ RPO WZ wskazała, iż na podstawie art. 10 kpa stronie przysługuje prawo czynnego udziału w każdym stadium postępowania, w tym prawo przeglądania akt sprawy, uzyskania wyjaśnień, składania wniosków dowodowych w postępowaniu wyjaśniającym, a przed wydaniem decyzji wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów. Jednak z uwagi na brzmienie art. 15zzzzzn Specustawy, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w szczególności, gdy urząd administracji obsługujący organ administracji publicznej wykonuje zadania w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów, organ administracji publicznej:

- 1) może odstąpić od zasady określonej w art. 10 § 1 kpa (zasada czynnego udziału Strony) także w przypadku, gdy wszystkie Strony zrzekły się swego prawa;
- 2) może zapewnić Stronie udostępnienie akt sprawy lub poszczególnych dokumentów stanowiących akta sprawy również za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną na adres wskazany w rejestrze danych kontaktowych, o którym mowa w art. 20j ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne lub inny adres elektroniczny wskazany przez Stronę;
- 3) może przeprowadzić czynność w toku postępowania wymagającego zgodnie z przepisami prawa osobistego stawiennictwa, również przez udostępnienie przez Stronę lub innego uczestnika postępowania swojego wizerunku w czasie rzeczywistym, za pośrednictwem transmisji audiowizualnej, o ile przemawia za tym interes Strony, a organ prowadzący postępowanie wyraził na to zgodę.

IZ RPO WZ zwróciła się z prośbą o informację, czy Beneficjent chce skorzystać ze wskazanych uprawnień przewidzianych w postępowaniach administracyjnych przez ustawodawcę w związku z sytuacją wystąpienia COVID-19. Strona nie ustosunkowała się do ww. pisma IZ RPO WZ.

Następnie pismem z dnia 21 maja 2020 r. IZ RPO WZ poinformowała Beneficjenta, iż art. 15zss Specustawy został uchylony. Tym samym terminy procesowe w postępowaniu administracyjnym wszczętym z dniem 20 kwietnia 2020 r. z urzędu w przedmiocie zwrotu środków przyznanych w ramach umowy o dofinansowanie nr RPZP.02.10.00-32-B226/17-00, zawartej w Szczecinie w dniu 25 lipca 2018 r. na realizację projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w Sianowie”, rozpoczną swój bieg bez względu na obowiązujący stan epidemii ogłoszony z powodu COVID-19.

Pismem z dnia 18 sierpnia 2020 r. IZ RPO WZ poinformowała Beneficjenta o zamiarze zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie oraz pouczyła o prawach wynikających z art. 10 § 1 kpa. Jednocześnie IZ RPO WZ postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2020 r. przedłużyła postępowanie administracyjne wszczęte w niniejszej sprawie do dnia 21 września 2020 r., z uwagi na konieczność umożliwienia Beneficjentowi zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów, a także zgłoszonych żądań.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmującego całościową ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie (w tym m.in. wniosku o dofinansowanie, umowy o dofinansowanie wraz z aneksem, korespondencji prowadzonej z Beneficjentem) oraz pełnej analizy stanu faktycznego i prawnego sprawy, IZ RPO WZ wskazuje co następuje.

Środki publiczne przeznaczone na wykonywanie projektów realizowanych w ramach programów finansowych ze środków europejskich mają charakter bezzwrotny i powinny być wykorzystywane zgodnie z prawem, obowiązującymi procedurami, a także ściśle z celem, na który zostały przekazane. Wykrycie nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków publicznych powoduje konieczność dochodzenia ich zwrotu.

Mając na uwadze, iż do zadań IZ RPO WZ należy m.in. w oparciu o art. 9 ust. 2 pkt. 9 ustawy wdrożeniowej odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach ufp IZ RPO WZ podjęła czynności zmierzające do odzyskania należnej jej kwoty.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 ufp, w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,
- 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi przez Beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

Dodatkowo na podstawie art. 207 ust. 4 pkt 3 ufp w przypadku wystąpienia ww. okoliczności beneficjent zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich, jeżeli nie zwróci ww. środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust. 1 ufp (14 dni od doręczenia ostatecznej decyzji). Okres wykluczenia kończy się z upływem 3 lat od daty dokonania zwrotu środków.

Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków”, o których mowa w art. 184 ufp należy rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez Beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym Beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego i także składa się na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należy uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 184 ufp o „innych procedurach” obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 207 ust. 1 pkt 2 ufp byłoby w ogóle wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, zwanego dalej: NSA, z dnia 10 października 2017 r., sygn. akt II GSK 197/16). Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny (dalej: WSA) w Gliwicach w wyroku z dnia 11 lutego 2016 r. (sygn. akt III SA/GI 140/15) przystąpienie do realizacji projektów finansowanych w ramach programów operacyjnych jest dobrowolne, jednakże wiąże się ono z przestrzeganiem szeregu obowiązków wynikających z dysponowania środkami publicznymi, które Beneficjent bierze na siebie z chwilą przystąpienia do umowy o dofinansowanie projektu. Również w literaturze zwrócono uwagę, iż pojęcie procedur, których naruszenie uprawnia do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu powinno być rozumiane szeroko. Przykładowo jak wskazał Zbigniew Ofiarski w komentarzu „Ustawa o finansach publicznych. Komentarz”, wyd. WKP 2019: „(...) inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków europejskich mogą wynikać nie tylko z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, lecz także mogą być kreowane przez specyficzne akty, stanowiące element umowy zawartej z Beneficjentem (...)”.

W niniejszej sprawie Beneficjent nie zrealizował projektu w terminie, w następstwie czego nie osiągnął zamierzonego celu projektu i określonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników.

Zgodnie z postanowieniami regulaminu konkursowego, projekt winien zostać zrealizowany w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r. Przedłużenie terminu realizacji poza maksymalny termin realizacji, tj. do dnia 30 września 2019 r., a zatem przychylenie się przez IZ RPO WZ do wniosku Beneficjenta o przedłużenie okresu realizacji projektu było możliwe z uwagi na spełnienie przesłanek do dokonania takiej zmiany. IZ RPO WZ nie przychyliła się do kolejnego wniosku o wydłużenie terminu do dnia 29 lutego 2020 r., o czym szerzej będzie mowa poniżej.

W związku z wejściem w życie w dniu 2 września 2017 r. zmiany ustawy wdrożeniowej, wprowadzono art. 52a w brzmieniu: „Umowa o dofinansowanie projektu oraz decyzja o dofinansowaniu projektu mogą zostać zmienione, w przypadku gdy zmiany nie wpływają na spełnianie kryteriów wyboru projektu w sposób, który skutkowałaby negatywną oceną tego projektu”.

Zgodnie z pismem Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju (dalej: MIR) z dnia 21 maja 2018 r. o możliwości dalszej realizacji umów o dofinansowanie projektów w kontekście ww. artykułu ustawy wdrożeniowej, decyzja Instytucji Zarządzającej w tym zakresie warunkowana winna być różnymi przesłankami, takimi jak siła wyższa, ewentualna wina Beneficjenta lub Instytucji, niedbalstwo lub błędy, bieżące zaawansowanie projektu, dotychczasowy sposób realizacji projektu przez Beneficjenta, skala zaistniałego odstępstwa itp. W przywołanym piśmie MIR, jako przykładowe przesłanki usprawiedliwiające dalszą realizację umowy o dofinansowanie w granicach art. 52a ustawy wdrożeniowej wskazano: wystąpienie nadzwyczajnych, zewnętrznych okoliczności (siła wyższa), nieprzewidywalność danego zdarzenia, niemożność zapobieżenia jemu, brak winy po stronie Beneficjenta. W związku ze stanowiskiem MIR wyrażonym w ww. piśmie, Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 podjął dnia 24 września 2018 r. uchwałę nr 56/18 w sprawie sposobu oceny kryterium wyboru projektów pn. „Poprawność okresu realizacji” lub „Poprawność okresu realizacji projektu”. W myśl wyżej przywołanej uchwały Komitet Monitorujący uznał za dozwolone dokonywanie przez IZ RPO WZ oceny w ramach przywołanych kryteriów w sposób umożliwiający wydłużenie terminu realizacji projektu ponad datę określoną w regulaminie konkursu. Taki sposób oceny uznano jednak za dopuszczalny, w przypadku stwierdzenia przez IZ RPO WZ zasadności wyrażenia zgody na wydłużenie okresu zakończenia projektu ponad datę określoną w regulaminie konkursu, każdorazowo po rozważeniu okoliczności konkretnego przypadku oraz w oparciu o wskazania zawarte w piśmie MIR z dnia 21 maja 2018 r.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej przesłanki uzasadniające możliwość kontynuacji umowy o dofinansowanie, pomimo braku realizacji w terminie wskazanym w regulaminie konkursu, tj. do dnia 30 czerwca 2019 r. IZ RPO WZ na wniosek Strony dokonała szczegółowej analizy przypadku realizacji projektu nr RPZP.02.10.00-32-B226/17. IZ RPO WZ ustaliła, iż zgodnie z pierwotnie złożonym wnioskiem o dofinansowanie Beneficjent planował wykonanie części inwestycyjnej projektu od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 31 marca 2018 r. Przewidział zatem datę zakończenia realizacji projektu na ponad rok przed upływem zakończenia realizacji projektu, o którym mowa w regulaminie konkursu. Beneficjent przyjął zatem roczny okres realizacji projektu, jednakże podpisanie umowy w dniu 25 lipca 2018 r. skutkowało przesunięciem w czasie poszczególnych etapów realizacji projektu. Następnie termin realizacji projektu został dostosowany do stanu oceny wniosku, zatem zmieniono harmonogram realizacji projektu i przesunięto termin rozpoczęcia prac na dzień 2 października 2018 r., zaś termin zakończenia na dzień 30 czerwca 2018 r. Dodatkowo wybrany przez Beneficjenta Wykonawca wskazał, że panele fotowoltaiczne (...) wymienione w ofercie zostały wycofane ze sprzedaży i zaszła konieczność zastąpienia tych modułów innymi, o lepszych parametrach (lepszej sprawności i dłuższej gwarancji). Beneficjent wyjaśnił również, że dostawy tak dużej ilości paneli są realizowane w terminie do ośmiu tygodni od wpłaconej zaliczki. Przyjęte przez Beneficjenta przewidywania dotyczące zakończenia realizacji projektu do dnia 30 czerwca 2019 r. nie sprawdziły się ze względu na wystąpienie niezależnej przeszkody o charakterze zewnętrznym w postaci zmiany Instytucji Organizującej Konkurs, co miało dalsze przełożenie na przesunięcie daty rozstrzygnięcia konkursu. W analizowanym przypadku również po podpisaniu umowy o dofinansowanie zaistniały przeszkody w realizacji projektu, mające wpływ na dotrzymanie terminu określonego w regulaminie konkursu. Niewątpliwie Beneficjent nie miał wpływu na to, że panele fotowoltaiczne, które miały zostać u Beneficjenta zamontowane zostały wycofane ze sprzedaży. Mając na uwadze ww. okoliczności IZ RPO WZ uznała, że wnioskowany przez Beneficjenta okres wydłużenia terminu realizacji projektu do dnia 30 września 2019 r. stanowi dopuszczalne odstępstwo od terminu określonego w regulaminie konkursu, natomiast podniesione okoliczności mieszczą się w kategorii zdarzeń przewidzianych uchwałą Komitetu Monitorującego nr 56/18 z dnia 24 września 2018 r. oraz przywołane w piśmie MIR z dnia 21 maja 2018 r. Wobec czego pismem z dnia 3 lipca 2019 r. IZ RPO WZ poinformowała Beneficjenta o zaakceptowaniu zmiany terminu realizacji projektu do dnia 30 września 2019 r.

Mimo, że IZ RPO WZ przychyliła się do wydłużenia okresu zakończenia realizacji projektu, o czym była mowa powyżej, Beneficjent złożył kolejny wniosek o wydłużenie terminu, wskazując nową datę, tj. 29 lutego 2020 r. oraz dodatkowe okoliczności uzasadniające zmianę. W uzasadnieniu wniosku z dnia 30 września 2019 r. Beneficjent wskazał, iż w lutym 2019 r. wydatkował transzę z zaliczki na wydatki

związane z budową farmy fotowoltaicznej. Dodatkowo Beneficjent wskazał, że powinien uiścić wkład własny na poziomie (...) zł jednakże wkład ten nie został przez niego wpłacony. Beneficjent zwrócił uwagę na fakt, iż uzyskał promesę kredytową w banku B. B. P. S.A., jednak po podpisaniu umowy o dofinansowanie „bank zażądał wygranej licytacji na dostawę prądu”. Dalej Spółka wskazała, że spełnienie tego wymogu nie było wykonalne z uwagi na warunek, że do licytacji może przystąpić podmiot, który już funkcjonuje na rynku. Beneficjent zauważył, że odmowa uzyskania kredytu pociągnęła za sobą szereg problemów, które miały wpływ na zaistniałą sytuację. We wniosku o kolejne wydłużenie terminu realizacji projektu Beneficjent wskazał, że od początku 2019 roku przystąpił do rozmów z instytucjami finansowymi w celu uzyskania kredytu bankowego, jednak Beneficjent nie uzyskał decyzji kredytowej od żadnego z banków. Dodatkowo Beneficjent wskazał, iż środki na wkład własny zostały przez niego przeznaczone na procedurę złożenia wniosku kredytowego oraz przygotowanie operatów szacunkowych dla posiadanych nieruchomości, które mają stanowić zabezpieczenie kredytu. Spółka wskazała także, że w lipcu 2019 r. wystawiła należące do niej działki na sprzedaż, zaś pieniądze uzyskane ze sprzedaży miały przyczynić się do uzyskania płynności finansowej. Nadto Beneficjent zwrócił uwagę na to, iż posiadane przez niego środki własne zostały przeznaczone na podatek VAT, który miał zostać zwrócony we wrześniu 2019 r., a przez złożenie przez biuro rachunkowe korekty, z którego usług korzysta Beneficjent, nie otrzymał on zwrotu podatku VAT do dnia 25 września 2019 r., ponadto skierował wniosek o przyspieszenie zwrotu podatku VAT do Urzędu Skarbowego. IZ RPO WZ ponownie poddała analizie wniosek Strony, jak już wskazywano wcześniej w przywołanym piśmie MIR, jako przykładowe przesłanki usprawiedliwiające dalszą realizację umowy o dofinansowanie w granicach art. 52a ustawy wdrożeniowej wskazano m.in.: wystąpienie nadzwyczajnych, zewnętrznych okoliczności (siła wyższa), nieprzewidywalność danego zdarzenia, niemożność zapobieżenia jemu, brak winy po stronie Beneficjenta. Mając na uwadze wszystko powyższe IZ RPO WZ nie przychyliła się do wniosku Beneficjenta, uznając, iż dzień 29 lutego 2020 r. jest terminem odległym od końcowej daty przewidzianej w regulaminie konkursu, tj. 30 czerwca 2019 r. Ponadto okoliczności przedstawione przez Beneficjenta jako uzasadniające wydłużenie okresu realizacji projektu nie spełniają wymogu okoliczności przedstawionych w piśmie MIR. Zgodnie z umową o dofinansowanie, Beneficjent był zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w kwocie 423 625,82 zł (§ 2 ust. 6 umowy o dofinansowanie) i wiedział o tym obowiązku znacznie wcześniej, tj. już na etapie składania wniosku o dofinansowanie – wzór umowy o dofinansowanie stanowił załącznik do regulaminu konkursu. Ponadto podczas weryfikacji wniosku o dofinansowanie badane było kryterium zdolności finansowej wnioskodawcy. Wobec powyższego Beneficjent od samego początku wnioskowania o dofinansowanie miał świadomość tego, iż jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego na wskazanym w umowie poziomie. Okoliczności, na które Beneficjent powołał się we wniosku o przesunięcie terminu realizacji projektu do końca lutego 2020 r. nie stanowią okoliczności nagłych, których Beneficjent nie mógł przewidzieć wcześniej i które wydarzyły się niezależnie od niego. Beneficjent otrzymał cztery promesy kredytowe wystawione przez bank B. B. P. S.A.: dwie w dniu 13 marca 2017 r., które obowiązywały przez okres 6 miesięcy od dnia ich wystawienia, tj. do dnia 13 września 2017 r. oraz dwie promesy z dnia 11 czerwca 2018 r., które obowiązywały również przez okres 6 miesięcy od dnia ich wystawienia, tj. do dnia 11 grudnia 2018 r. Beneficjent nie przedłożył do wniosku o przedłużenie terminu realizacji projektu innych promes, które obowiązywałyby od dnia 12 grudnia 2018 r. Nie ulega wątpliwości, iż z uwagi na brak środków finansowych na pokrycie wkładu własnego Beneficjent winien zadbać o ich pozyskanie w formie kredytu bankowego lub też w inny sposób, tak aby mieć możliwość wniesienia wkładu własnego w wysokości wskazanej w umowie o dofinansowanie w szczególności, że o możliwości wystąpienia problemów z uzyskaniem kredytu Beneficjent wiedział już na wcześniejszym etapie. Co prawda Spółka nie wskazała, kiedy dokładnie dowiedziała się o wystąpieniu przeszkody w uzyskaniu kredytu, jednak dwie ostatnie promesy przestały obowiązywać od końca 2018 r. Stąd też Beneficjent miał świadomość tego, że nie uzyska kredytu w Banku B. B. P. S.A. Od tego czasu, Beneficjent miał ponad 6 miesięcy do upływu terminu zakończenia realizacji projektu, kiedy to mógł upłynnić swój majątek lub też podjąć czynności zmierzające do uzyskania środków na pokrycie wkładu własnego z innych źródeł. Mając na uwadze powyższe IZ RPO WZ nie stwierdziła podstaw do wydłużenia okresu

realizacji projektu ponad termin 30 września 2019 r., który i tak już został wydłużony na wniosek Beneficjenta, tj. trzy miesiące ponad termin przewidziany w regulaminie konkursu.

W przedmiotowej sprawie niezrealizowanie projektu w terminie spowodowało niemożność wykazania przez Beneficjenta realizacji celu projektu oraz założonych wskaźników produktu. Tym samym doszło do naruszenia § 4 ust. 3 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym „Beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu na podstawie wniosku o dofinansowanie (...)”, w tym pkt. 2) zgodnie, z którym Beneficjent w związku z realizacją projektu zobowiązuje się zwłaszcza do: „realizacji Projektu w oparciu o harmonogram, stanowiący element wniosku o dofinansowanie”. A zatem jednocześnie doszło do naruszenia Regulaminu konkursu, pkt 6.1 Wskaźniki realizacji celów projektu, który stanowi, iż „Beneficjent zobowiązany jest do osiągnięcia i wykazania wskaźników produktu określonych we wniosku o dofinansowanie najpóźniej we wniosku o płatność końcową oraz do ich utrzymania w okresie trwałości projektu”.

Zgodnie z założeniami projekt zakładał budowę farmy fotowoltaicznej umożliwiającej wytwarzanie energii elektrycznej wykorzystującej energię słoneczną (punkt D.1 w wniosku o dofinansowanie). Zaplanowano następujące zadania (punkt G.1.1 wniosku o dofinansowanie):

- zadanie nr 1 pn. „Wykonanie dokumentacji wykonawczej” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2017 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 2 pn. „Zakup konstrukcji pod moduły” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2018 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 3 pn. „Zakup paneli fotowoltaicznych” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2019 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 4 pn. „Montaż modułów fotowoltaicznych” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2019 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 5 pn. „Zakup i montaż kontenerowej stacji transformatorowej” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2019 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 6 pn. „Montaż osprzętu elektrycznego” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2019 r., termin zakończenia – 2019 r.;
- zadanie nr 7 pn. „Montaż konstrukcji pod moduły fotowoltaiczne” – planowany termin rozpoczęcia zadania – 2018 r., termin zakończenia – 2019 r.

W punkcie E.1 „Wskaźniki produktu” wniosku o dofinansowanie Beneficjent przewidział wskaźnik nr 1 o nazwie „Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych” [MWe] z wartością docelową 0,73 oraz wskaźnik nr 2 o nazwie „Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.]” z wartością docelową 1,00. Natomiast w punkcie E.2. „Wskaźniki rezultatu” wniosku o dofinansowanie Beneficjent przewidział wskaźnik nr 1 o nazwie „Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]” z wartością docelową 533,90 oraz wskaźnik nr 2 o nazwie „Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok]” z wartością docelową 642,50. Organ zwraca uwagę, że Beneficjent we wniosku o dofinansowanie w punkcie E.4.1 wskazał, że osiągnie wskaźniki rezultatu projektu najpóźniej w okresie 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu oraz utrzyma je minimum w okresie trwałości projektu oraz że zapewni trwałość projektu przez okres minimum 5 lat. Należy pamiętać, iż wskaźniki powinny odzwierciedlać cele projektu, które Beneficjent sam określił we wniosku o dofinansowanie. Pomędzy wskaźnikami, a celem projektu musi istnieć spójność. Osiągnięcie celu projektu następuje bowiem poprzez osiągnięcie planowanych wskaźników. Nie można zatem osiągnąć celu projektu w sytuacji, gdy nie osiągnięto jego wskaźników.

W okolicznościach niniejszej sprawy Beneficjent nie zrealizował przedsięwzięcia w sposób zamierzony. Z protokołów odbioru robót wynikało, że zadania w zakresie opracowania dokumentacji wykonawczej zostały wykonane częściowo (tj. w 12,5 %), podobnie jak zadania w zakresie dostawy konstrukcji wsporczych (87,93%), dostawy i montażu kontenerowej stacji transformatorowej, montażu konstrukcji pod kopuły fotowoltaiczne. Najistotniejsze i najbardziej kosztowne zadania, tj. zakup paneli fotowoltaicznych oraz montaż modułów fotowoltaicznych w ogóle nie zostały wykonane. Z ostatniego protokołu odbioru częściowego wykonanych robót z dnia 6 maja 2019 r. wynikało, iż prace w ramach projektu zrealizowano w niespełna 10%. Po tym czasie Beneficjent nie przedstawił żadnego innego

protokołu odbioru robót, a okoliczności przedstawione we wniosku o wyrażenie zgody na wydłużenie terminu realizacji projektu do dnia 29 lutego 2020 r., wskazywały na brak zaawansowania prac związanych z budową farmy fotowoltaicznej w Sianowie. W przedmiotowej sprawie z uwagi na problemy z terminowym ukończeniem prac budowlanych Beneficjent nie był w stanie udokumentować osiągnięcia założonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników produktu, tym samym nie osiągnie wskaźników rezultatu do dnia 30.09.2020 r., tj. w terminie 12 miesięcy licząc od dnia 30.09.2019 r. czyli daty zakończenia realizacji projektu, na którą to IZ RPO WZ wyraziła zgodę, a przez to także nie osiągnie zamierzonego celu projektu.

Jednocześnie wskazania wymaga, iż zgodnie z § 17 ust. 1 pkt. 1) umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązał się do dokonywania wydatków w oparciu o ufp w zakresie wydatkowania środków publicznych, w szczególności sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku. Z regulacji art. 44 ust. 3 ufp wynika kilka zasad obowiązujących przy dokonywaniu wydatków, które muszą być spełnione łącznie. Są to: celowość i oszczędność, efektywność, skuteczność i terminowość. Celowość oznacza, że poniesienie wydatku jest niezbędne do realizacji zadania publicznego. Oszczędność wiąże się z ograniczeniem wysokości wydatku do minimum niezbędnego, aby zrealizować zadanie na odpowiednim poziomie jakościowym. Uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów jest określane jako efektywność wydatków. Optymalny dobór metod i środków służących osiągnięciu założonych celów określa się skutecznością wydatków. Ponoszenie wydatków w określonych terminach określa się zasadą terminowości (tak: Zbigniew Ofiarski w komentarzu „Ustawa o finansach publicznych. Komentarz”, wyd. WKP 2019). Naruszenie reguł postępowania obowiązujących przy wykorzystywaniu środków pomocowych stanowi naruszenie art. 184 ufp poprzez naruszenie zapisów umowy i regulaminu. Wzór Umowy jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Omawiany wzór składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami Umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych we wskazanej umowie cywilnoprawnej. Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, iż w związku z niezastosowaniem zapisów umowy o dofinansowanie i regulaminu Beneficjent naruszył art. 44 ust. 3 ufp poprzez niezakończenie realizacji projektu w terminie, w następstwie czego nie osiągnięcie zakładanych wskaźników produktu i rezultatu, a tym samym celu projektu oraz art. 184 ufp, przez co dopuścił się nieprawidłowości indywidualnej wymienionej w art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013. Zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy wdrożeniowej, jako nieprawidłowość indywidualną należy rozumieć nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt. 36 rozporządzenia nr 1303/2013. Zgodnie z ww. artykułem nieprawidłowość „(...) oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”. Zatem zarówno wykrycie naruszenia prawa UE, jak też naruszenia prawa krajowego takiego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym UE w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego stanowi nieprawidłowość i skutkuje powstaniem obowiązku odzyskania przez państwo członkowskie kwot wydatkowanych nieprawidłowo. Poza tym warto też podkreślić, iż szkoda nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało zagrożenie, że szkoda powstanie.

Wskazać należy, iż do stwierdzenia przywołanej nieprawidłowości konieczne jest wystąpienie łącznie trzech podstawowych elementów tej definicji, tj. naruszenie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub może powodować szkodliwy wpływ na budżet UE poprzez jego obciążenie nieuzasadnionym wydatkiem. W tym miejscu stwierdzić należy ponadto, iż zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju ujętym w piśmie z dnia 12 stycznia 2018 r. (znak: DKF-IV.7516.65.2017.EŚ), a wypracowanym na tle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanym dalej TSUE) z dnia 14 lipca 2014 r. w sprawie C-406/14, właściwa miejscowo instytucja zarządzająca, wbrew dotychczasowej praktyce polegającej na uwidacznianiu negatywnych skutków finansowych (choćby potencjalnych) dla budżetu UE, winna obecnie wykazywać jedynie, że nie można wykluczyć, że naruszenie prawa miało wpływ na budżet, a ciężar udowodnienia

okoliczności przeciwnych spoczywa na beneficjencie. Powyższa wykładnia nieprawidłowości znajduje swoje odzwierciedlenie również w wyroku TSUE z dnia 6 grudnia 2017 r. wydanym w sprawie C-408/16. Na marginesie wskazania wymaga, iż przywołane wyroki odnoszą się do definicji nieprawidłowości zawartej w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r. ze zm.), który to akt normatywny obowiązywał w czasie trwania poprzedniej perspektywy finansowej, tj. na lata 2007 – 2013. Jednakże w Rozporządzeniu nr 1303/2013 pojęcie nieprawidłowości zdefiniowane jest niemalże identycznie co pozwala przyjąć, że przywołana wyżej wykładnia dokonana przez TSUE nie ulegnie zmianie w obecnej perspektywie finansowej. Odnośnie powyższych rozważań podkreślenia wymaga fakt, iż Beneficjent w toku postępowania administracyjnego nie przedstawił okoliczności mogących świadczyć, iż naruszenie prawa wynikające z jego działania wykluczało negatywny wpływ na budżet UE.

W przedmiotowej sprawie z przyczyn szczegółowo opisanych w niniejszej decyzji Beneficjent poniósł wydatki z naruszeniem procedur (niezakończenie realizacji projektu w terminie, nieosiągnięcie zakładanych wskaźników produktu, jak i celu projektu), narażając tym samym budżet UE na straty. Tym samym w związku z wydatkowaniem środków niezgodnie z obowiązującymi w ramach RPO WZ procedurami, o których mowa w art. 184 ufp doszło do wystąpienia w projekcie nieprawidłowości. Należy podkreślić również, iż w niniejszej sprawie pomiędzy stwierdzonym naruszeniem a powstaniem szkody w budżecie ogólnym UE zachodzi związek przyczynowo – skutkowy.

Beneficjent nie zrealizował projektu w terminie, tym samym nie wykazał wskaźnika produktu realizacji projektu, a finalnie nie zrealizował samego celu projektu co skutkuje wystąpieniem szkody w budżecie unijnym. Środki w wysokości pobranej przez Beneficjenta mogłyby zostać bowiem przez IZ RPO WZ rozdysponowane na dofinansowanie innego projektu w ramach RPO WZ i inny niż Beneficjent przedsiębiorca, który zrealizowałby projekt w sposób należyty mógłby otrzymać dofinansowanie. Środki, które otrzymał Beneficjent nie posłużyły mu do osiągnięcia celu projektu, a zatem nie powinny być przez niego wykorzystane. Należy dodać, iż głównym celem szczegółowym Działania 2.10 była zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii, zaś celem szczegółowym konkursu RPZP.02.10.00-IP.01-32-KO2/17 był wybór do dofinansowania projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia ww. celu. Beneficjent nie ukończył projektu w całości w terminie, co zostało wykazane w niniejszej decyzji, tym samym poniesione przez niego wydatki nie mogą zostać uznane za kwalifikowalne. Warto zwrócić uwagę, że środki unijne nie mają bowiem służyć samej realizacji inwestycji (bez względu na zrealizowany zakres), ale osiągnięciu określonych celów. Wniosek zostaje bowiem wybrany do dofinansowania właśnie ze względu na cel uzyskany po zakończeniu jego pełnej realizacji (wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 04 lutego 2016 r., sygn. akt I SA/Rz 572/15).

Ustalając kwotę do zwrotu, IZ RPO WZ kierowała się przede wszystkim rodzajem i wagą dokonanych naruszeń oraz konsekwencji z nich wynikających. Jak zostało powyższej szczegółowo opisane Beneficjent naruszył procedury, poprzez niezakończenie realizacji projektu w terminie, nieosiągnięcie zakładanych wskaźników produktu, jak i celu projektu, czym naruszył zapisy umowy o dofinansowanie oraz regulaminu konkursu a także przepisy prawa powszechnie obowiązującego – art. 44 ust. 3 ufp, tj. poprzez poniesienie wydatków w ramach projektu w sposób niecelowy i art. 184 ufp w zw. z art. 206 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ufp, tj. poprzez poniesienie wydatków z naruszeniem zapisu umowy o dofinansowanie określającego termin realizacji projektu. IZ RPO WZ uznała zatem, że zwrotowi podlegają środki całej wypłaconej zaliczki w kwocie 593 076,14 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Warto podkreślić, iż przystąpienie Beneficjenta do ubiegania się o dofinansowanie oznacza m.in. akceptację obowiązujących wytycznych oraz innych norm wynikających z dokumentacji aplikacyjnej, a także przepisów prawa. Skorzystanie z możliwości dofinansowania nie jest obowiązkiem. Wnioskodawcy, w opinii których uregulowania wynikające z w/w dokumentów, bądź przepisów prawa są zbyt rygorystyczne nie są zobowiązani do składania wniosków aplikacyjnych czy podpisania umowy o dofinansowanie. Podpisując umowę o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do ich

przestrzegania i postępowania zgodnie z ich literą. Zasady konkursu określone w regulaminie są jednakowe dla wszystkich i nie mogą być zmieniane dla potrzeb poszczególnych Beneficjentów, a każdy przystępując do konkursu godzi się na te zasady (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 03 października 2017 r. r., sygn. akt I SA/Op 282/17).

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, wystąpienie nieprawidłowości indywidualnej, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań zmierzających do odzyskania dofinansowania. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w projekcie Beneficjent został więc przez IZ RPO WZ wezwany na mocy art. 207 ust. 8 ufp do zwrotu środków nieprawidłowo wykorzystanych. Następnie po bezskutecznym upływie 14-dniowego terminu, wobec Beneficjenta wszczęto postępowanie administracyjne, które doprowadziło do konieczności podjęcia decyzji określającej kwotę wymaganą do zwrotu.

Konkludując, mając na uwadze niewypełnienie postanowień umowy oraz dokumentów regulujących zasady przyznawania i wykorzystania dofinansowania, zaistniała konieczność odzyskiwania przez IZ RPO WZ kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach ufp. Obowiązek zwrotu przez Beneficjenta nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania wynika wprost z § 12 umowy o dofinansowanie. W sytuacji, gdy projekt realizowany jest niezgodnie z przepisami prawa, a także postanowieniami RPO WZ, IZ RPO WZ ma nie tylko prawo, ale i obowiązek zakwestionować prawidłowość przyznania dofinansowania i w takim przypadku jest zobowiązana przepisami prawa do stosowania art. 207 ust. 1 pkt 2 ufp.

Z uwagi na powyższe należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie, jednakże Strona niezadowolona z decyzji może się zwrócić do Instytucji Zarządzającej RPO WZ z siedzibą w Szczecinie przy ul. Korsarzy 34, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W trakcie biegu terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Strona może zrzec się prawa do jego złożenia wobec Instytucji Zarządzającej RPO WZ, która wydała decyzję. Z dniem doręczenia Instytucji Zarządzającej RPO WZ oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zgodnie z art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. Prawo postępowania przed sądami administracyjnymi (Dz. U z 2019 r. poz. 2325 t.j. ze zm.) jeżeli stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa. Od skargi pobierany jest wpis stosunkowy, który wynosi 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł (§ 1 pkt. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi Dz. U. z 2003 r., Nr 221, poz. 2193 ze zm.). Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Wobec skorzystania z powyższego uprawnienia oraz w przypadku niewniesienia odwołania, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 03 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 694) Strona w celu ograniczenia negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 może zwrócić się do Instytucji Zarządzającej RPO WZ z wnioskiem o wstrzymanie wykonania decyzji, na okres nie dłuższy niż 180 dni. Wstrzymanie wykonania decyzji następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie. Postanowienie, może być w każdym czasie uchylone, jeżeli ustąpiły przyczyny, dla

których zostało wydane. Za okres od dnia wydania postanowienia o wstrzymaniu wykonania decyzji do dnia doręczenia postanowienia uchylającego to postanowienie nie nalicza się odsetek.

Na podstawie art. 207 ust. 4 pkt 3 ufp w przypadku gdy beneficjent nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust.1 ufp zostaje on wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich, z zastrzeżeniem art. 207 ust. 7 ufp.

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego